

Stanje Unije 2018.: Europska komisija predlaže mjere za osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora

Strasbourg, 12. rujna 2018.

Europska komisija predlaže mjere za osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora.

U svojem govoru o stanju Unije 12. rujna 2018. predsjednik Jean-Claude **Juncker** izjavio je: *Moramo zaštititi naše slobodne i poštene izbore. Stoga Komisija danas predlaže nova pravila za bolju zaštitu naših demokratskih procesa od manipulacija trećih zemalja, kao i manipulacija vođenih privatnim interesima.*

Kako bi se pomoglo osigurati da izbori za Europski parlament sljedeće godine budu organizirani na pošten, slobodan i siguran način, predsjednik Jean-Claude **Juncker** u svojem je govoru o stanju Unije najavio niz konkretnih mjera, poput veće transparentnosti političkog oglašavanja na internetu i mogućnosti izricanja sankcija zbog nezakonite upotrebe osobnih podataka radi namjernog utjecanja na ishod europskih izbora. Cilj je današnjih prijedloga Komisije raditi na suzbijanju mogućih prijetnji izborima te tako ojačati otpornost demokratskih sustava Unije.

Nedavni slučajevi pokazali su kako građani lako mogu postati metom masovnih internetskih kampanja za dezinformiranje kojima je cilj diskreditirati izbore i oduzeti im legitimnost. Vjeruje se i da su osobni podaci građana nezakonito zloupotrebjavani. K tome, napadi na izbornu infrastrukturu i informacijske sustave kampanja hibridne su prijetnje koje treba otkloniti. Upravo zbog toga je uoči europskih izbora sljedeće godine ključno ojačati demokratsku otpornost Europe i osigurati da se pravila uspostavljena za transparentnost i zaštitu izbornog postupka od vanjskog uplitanja primjenjuju i na internetu.

Prvi potpredsjednik Frans **Timmermans** izjavio je: *Demokracija je dio nas i definira našu Uniju, zajedno s vladavinom prava i temeljnim pravima. Ne smijemo biti naivni: postoje oni koji žele utjecati na europske izbore i njihovi su alati sofisticirani. Moramo hitno početi surađivati kako bismo ojačali svoju demokratsku otpornost. Danas najavljeni „paket mjera za izbore“ snažan je doprinos tim nastojanjima.*

Povjerenica za pravosuđe, potrošače i ravnopravnost spolova Věra **Jourová** dodala je: *Moramo izvući pouke iz nedavnih izbora i referenduma. Na predstojećim izborima rizike želimo svesti na minimum, počevši od netransparentnog političkog oglašavanja do zloupotrebe osobnih podataka građana ponajprije od strane vanjskih subjekata. Želim da Europljani prilikom glasovanja mogu samostalno donijeti odluku. Kako bi se to osiguralo mora se stati na kraj anarhiji na internetu koja se odnosi na izborna pravila.*

Skup mjera koje Europska komisija danas predstavlja sastoji se od:

- **Preporuke o mrežama suradnje u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibersigurnosnih incidenata i borbi protiv kampanja dezinformiranja:** države članice potiču se da uspostave nacionalne mreže suradnje u području izbora koje će se sastojati od odgovarajućih tijela kao što su izborna tijela, tijela nadležna za kibersigurnost, tijela za zaštitu podataka i tijela kaznenog progona te da imenuju kontaktnu točku koja će sudjelovati u mreži suradnje u području izbora na europskoj razini. Na taj će način tijela moći brzo otkrivati moguće prijetnje, razmjenjivati podatke te osigurati brz i koordiniran odgovor.
- Komisija preporučuje i **veću transparentnost političkih oglasa na internetu te odabira ciljne publike.** Europske i nacionalne političke stranke, zaklade i organizacije koje sudjeluju u kampanjama trebale bi učiniti dostupnima podatke o troškovima svojih kampanja oglašavanja na internetu, otkrivajući koja stranka ili skupina za političku potporu stoji iza političkih oglasa na internetu te objavljujući informacije o svim kriterijima upotrijebljenima za odabir ciljne publike. Ako se ta načela ne poštuju, države članice trebale bi primjenjivati nacionalne sankcije.
- **Nacionalna tijela, političke stranke i mediji trebali bi također poduzeti mjere za zaštitu svojih mrežnih i informacijskih sustava od kibersigurnosnih prijetnji** prema smjernicama koje su razvila nacionalna tijela zajedno s Agencijom EU-a za kibersigurnost i Europskom

komisijom u okviru skupine za suradnju pod nazivom Mrežni i informacijski sustavi;

- **Smjernica o primjeni prava EU-a o zaštiti podataka.** Smjernice će pomoći nacionalnim tijelima te europskim i nacionalnim političkim strankama da primjenjuju obveze u pogledu zaštite podataka u skladu s pravom EU-a u kontekstu izbora. EU-ova Opća uredba o zaštiti podataka primjenjuje se od svibnja 2018. te se odnosi na sve europske i nacionalne političke stranke i druge dionike u kontekstu izbora poput informacijskih brokera ili platformi društvenih medija. U kontekstu slučaja Cambridge Analytica i općenito sve veće primjene mikro utjecanja na glasače na temelju osobnih podataka, Komisija podsjeća sve dionike europskih izbora na obveze u pogledu zaštite podataka.
- **Zakonodavne izmjene kojom se postrožuju pravila o financiranju europskih političkih stranaka.** Ciljanom izmjenom Uredbe iz 2014. o financiranju stranaka omogućit će se određivanje financijskih sankcija za povrede pravila o zaštiti podataka radi namjernog utjecanja na ishod europskih izbora. Sankcije bi iznosile 5 % godišnjeg proračuna predmetne europske političke stranke ili zaklade. Sankcije će određivati Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade. K tome, ako se utvrdi povreda pravila o zaštiti podataka, u godini u kojoj je sankcija izrečena stranke i zaklade koje su počinile povredu ne bi se mogle prijaviti za financiranje iz općeg proračuna Europske unije.
- **Uredbe koja ujedinjuje resurse i stručnost kad je riječ o tehnologiji u području kibersigurnosti.** Kako bi se držao korak sa stalnim novim kibernetičkim prijetnjama, Komisija predlaže osnivanje mreže centara za stručnost u području kibersigurnosti kako bi se bolje namijenila i koordinirala sredstva dostupna za suradnju u području kibersigurnosti, istraživanja i inovacije. Novi Europski centar za stručnost u području kibersigurnosti upravljat će financijskim sredstvima iz proračuna EU-a namijenjenima za kibersigurnost i olakšavati zajednička ulaganja Unije, država članica i sektora kako bi se ojačao sektor kibersigurnosti u EU-u te osiguralo da su naši sustavi zaštite najsuvremeniji.

Danas predloženim mjerama dopunjuju se druge mjere koje provodi Komisija, kao što su stupanje na snagu novih pravila EU-a o zaštiti podataka, sveobuhvatan skup mjera za izgradnju snažne kibersigurnosti u EU-u o kojem trenutačno pregovaraju Europski parlament i Vijeće te stalna nastojanja usmjerena na rješavanje problema dezinformiranja na internetu.

Kontekst

Europski izbori u svibnju 2019. održat će se u političkom i pravnom okruženju koje je vrlo različito od onog 2014. Svi dionici uključeni u izbore, posebno tijela i političke stranke iz država članica, moraju preuzeti posebnu odgovornost za zaštitu demokratskog procesa od vanjskog uplitanja i nezakonite manipulacije.

[Opća uredba o zaštiti podataka](#) izravno se primjenjuje od 25. svibnja 2018. te je ona instrument Europske unije za rješavanje slučajeva nezakonite upotrebe osobnih podataka u kontekstu izbora.

Parlament i Vijeće postigli su dogovor o izmjeni akta kojim se uređuju izbori za Europski parlament, čime će se omogućiti veća transparentnost izbora za članove Europskog parlamenta. [Uredbom](#) o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada, koja je izmijenjena 3. svibnja 2018., povećana je vidljivost, prepoznatljivost, učinkovitost, transparentnost i odgovornost europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada.

Europska komisija je u veljači 2018. objavila i [Preporuku](#) u kojoj se ističu ključni koraci za daljnje jačanje učinkovite provedbe izbora 2019.

Pokazalo se da su izborna razdoblja posebno strateška i osjetljiva meta hibridnih prijetnji. Stoga su Europska komisija i visoka predstavnica u [Zajedničkoj komunikaciji iz lipnja 2018.](#) o povećanju otpornosti i jačanju kapaciteta za rješavanje hibridnih prijetnji utvrdile područja u kojima je potrebno poduzeti dodatne korake.

Kako bi Europa imala odgovarajuće instrumente za borbu protiv kibernetičkih napada, Europska komisija u [rujnu 2017.](#) predložila je sveobuhvatan skup mjera za izgradnju snažne kibersigurnosti u EU-u. To je uključivalo i [prijedlog](#) za jačanje Agencije EU-a za kibersigurnost te novi europski sustav certifikacije kako bi se osiguralo da su proizvodi i usluge u digitalnom svijetu sigurni za korištenje.

Komisija je također u svojoj [Komunikaciji](#) od 26. travnja 2018. predložila europski pristup za borbu protiv dezinformiranja na internetu. On uključuje samoregulatorni kodeks dobre prakse za internetske platforme i oglašivačku industriju kao ključni korak u osiguravanju transparentne, poštene i pouzdane internetske kampanje uoči europskih izbora. Od internetskih platformi i oglašivačke industrije očekuje se da u predstojećim tjednima postignu dogovor s medijima, znanstvenom zajednicom i predstavnicima provjeravatelja činjenica o kodeksu dobre prakse u pogledu dezinformiranja te ga počnu primjenjivati.

Dodatne informacije

[Internetska stranica o stanju Unije 2018.](#)

[Informativni članak](#): Osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora

[Komunikacija Komisije](#) o osiguravanju slobodnih i poštenih europskih izbora

[Preporuka Komisije](#) o mrežama suradnje u području izbora, transparentnosti na internetu, zaštiti od kibersigurnosnih incidenata i borbi protiv kampanja dezinformiranja u kontekstu izbora za Europski parlament

[Smjernice Komisije](#) o primjeni prava Unije o zaštiti podataka u kontekstu izbora

[Informativni članak](#): Zaštita osobnih podataka Europljana tijekom izbora

[Prijedlog izmjene Uredbe](#) o financiranju europskih političkih stranaka

[Informativni članak: Izgradnja snažne kibersigurnosti u Europi](#)

[Prijedlog uredbe Komisije](#) o osnivanju Europskog centra za stručnost u području kibersigurnosti, industrije, tehnologije i istraživanja i Mreže nacionalnih koordinacijskih centara

IP/18/5681

Osobe za kontakt s medijima:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Melanie VOIN](#) (+ 32 2 295 86 59)

Upiti građana: [Europe Direct](#) telefonom na [00 800 67 89 10 11](#) ili [e-poštom](#)